

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 mars 2023

385/2023

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 3 §, 4 § 3 mom., 5 § 1 mom. 10, 10 a-, 11 och 15 punkten, 2 kap. 1 § 3 mom. och 10 a § 3 mom. 3 punkten, 2 a kap. 4 § 4 mom., 6 § 4 punkten, 9 § 1 mom. 1 och 6 punkten, 7 punkten underpunkt a samt 9 och 12 punkten, 9 § 2 mom., 10 § 3 mom. 1 punkten, det inledande stycket i 11 § 1 mom. och 11 § 1 mom. 3 punkten, 12 § 1 och 4 punkten, rubriken för och det inledande stycket i 13 § samt 13 § 3 och 4 punkten, 14 a och 16 §, 5 kap. 4 a §, 10 § 2 mom., 11 § och 13 § 1 mom., 6 kap. 8 § 4 mom. och 9 § 3 mom., 7 kap. 10 § 1 mom., 9 kap. 1 §, 10 kap. 2 § 2 mom. och 6 § 1 mom., 11 kap. 2 § 2 och 3 mom. samt 4 och 4 a §, 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 §, i 13 kap. det inledande stycket i 1 § 1 mom., 1 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 3 § 1 mom. och 6 § 2 mom. samt 14 kap. 3 och 3 a–3 d §,

sådana de lyder, 1 kap. 3 § i lagarna 313/2010 och 918/2012, 1 kap. 4 § 3 mom., det inledande stycket i 13 kap. 1 § 1 mom. och 13 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i lag 1554/2015, 1 kap. 5 § 1 mom. 10 punkten i lag 1370/2014 och 10 a-punkten i lag 1388/2010, 1 kap. 5 § 1 mom. 11 punkten i lag 376/2023, 1 kap. 5 § 1 mom. 15 punkten i lag 1267/2018, 2 kap. 1 § 3 mom., 2 a kap. 4 § 4 mom., 6 § 4 punkten, 9 § 1 mom. 6 punkten, 7 punkten underpunkt a samt 9 och 12 punkten, 9 § 2 mom. och 10 § 3 mom. 1 punkten, det inledande stycket i 11 § 1 mom., 11 § 1 mom. 3 punkten, 12 § 1 och 4 punkten, rubriken för och det inledande stycket i 13 §, 13 § 3 och 4 punkten samt 14 a § i lag 1380/2021, 2 kap. 10 a § 3 mom. 3 punkten i lag 1131/2022, 2 a kap. 9 § 1 mom. 1 punkten i lag 684/2022, 2 a kap. 16 § samt 9 kap. 1 § i lag 669/2022, 5 kap. 4 a § och 10 § 2 mom. samt 13 kap. 6 § 2 mom. i lag 1457/2016, 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. i lag 1138/2017, 6 kap. 8 § 4 mom. i lag 857/2015 och 9 § 3 mom. i lag 1049/2013, 10 kap. 2 § 2 mom. i lag 1451/2016, 11 kap. 2 § 2 mom. i lag 1053/2008, 11 kap. 2 § 3 mom. och 4 a § samt 12 kap. 1 § 5 mom. och 9 § i lag 288/2012, 11 kap. 4 § i lagarna 1457/2016 och 340/2022, 13 kap. 1 § 2 mom. i lag 254/2020, 14 kap. 3 § i lagarna 1048/2014 och 916/2020, 3 a § i lagarna 1370/2014 och 1457/2016, 3 b § i lag 916/2020, 3 c § i lagarna 1217/2005 och 1195/2019 samt 3 d § i lagarna 1217/2005, 906/2017 och 916/2020,

fogas till 1 kap. 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 344/2009, 1199/2009, 1388/2010, 1439/2011, 918/2012, 1001/2012, 1370/2014, 550/2017, 1267/2018, 1380/2021 och 555/2022, en ny 16 punkt, till 11 kap. nya 4 b–4 d §, till 13 kap. 1 §, sådan den lyder i lagarna 857/2015, 1554/2015, 254/2020 och 555/2022, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., samt till 14 kap. en ny 3 e § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Förmånstagarnas allmänna rättigheter och skyldigheter

En arbetssökande har rätt till en sysselsättningsplan på det sätt som föreskrivs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023).

En förmånstagare har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning, att till arbetskraftsmyndigheten lämna uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga, att fullfölja den i samarbete med arbetskraftsmyndigheten utarbetade sysselsättningsplanen samt vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

4 §

Verkställighet av lagen

Arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter ger för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande utlåtanden enligt 11 kap. om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *sysselsättningsplan* en plan enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice som arbetskraftsmyndigheten utarbetat tillsammans med den arbetssökande,

10 a) *plan som ersätter sysselsättningsplanen* en aktiveringsplan enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), en integrationsplan enligt lagen om främjande av integration (1386/2001) eller en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023),

11) *lönesubventionerat arbete* sådant arbete som avses i 3 § 6 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

15) *sysselsättningsfrämjande service* jobsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga med arbetslöshetsförmån stödda studier enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice, prövning enligt 54 § 1 mom. 1 och 2 punkten i den lagen, arbetskraftsutbildning enligt lagen om yrkesutbildning, frivilliga studier enligt 22–24 § i lagen om främjande av integration och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

16) *arbetskraftsmyndighet* den myndighet vid kommunen eller samkommunen som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och som ansvarar för att ordna arbetskraftsservice.

Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

1 §

Arbetslös arbetssökande

Som arbetssökande betraktas de som på det sätt som föreskrivs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice

- 1) är registrerade som arbetssökande i den nationella informationsresurs som avses i 120 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,
 - 2) har hållit sin jobbsökning i kraft vid arbetskraftsmyndigheten,
 - 3) sköter ärenden hos arbetskraftsmyndigheten så som myndigheten förutsätter.
-

10 a §

Undantag i fråga om studier

En arbetssökandes studier betraktas inte heller som heltidsstudier

- 3) till den del den arbetssökande deltar i utbildning inom omställningsskyddet enligt 8 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,
-

2 a kap.

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

4 §

Vägran att ta emot arbete

Om det inte finns anledning till någon annan bedömning anses den arbetssökande ha vägrat ta emot arbete den dag arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter får kännedom om att den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. eller den dag då den arbetssökande har förfarit på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. Närmare bestämmelser om den tidpunkt då den arbetssökande anses ha vägrat ta emot arbete utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Giltig orsak för vägran att ta emot arbete som beror på arbetet

En person har giltig orsak att vägra ta emot arbete, om

- 4) den lön som betalas för ett arbete som anvisats den arbetssökande med stöd av 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, efter avdrag av eventuella kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han eller hon tar emot arbetet, blir mindre än den lön som betalas till honom eller henne för annat arbete och en eventuell arbetslöshetsförmån,
-

9 §

Förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

En arbetssökande har under sju dagar efter en underlåtelse eller ett annat förfarande inte rätt till arbetslöshetsförmån, om han eller hon som arbetslös eller i lönesubventionerat arbete eller som mottagare av arbetslöshetsförmån enligt 3 kap. 3 § 3 mom. utan sådan orsak som avses i 11–14 § eller en med dessa jämförbar giltig orsak under en period på 12 månader en andra gång

1) uteblir från en inledande intervju eller ett samtal om jobsökning som avses i 31 § eller 32 § 1 eller 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

6) låter bli att söka arbete som erbjuds av arbetskraftsmyndigheten eller genom sitt eget förfarande är orsak till att jobsökningen inte leder till sysselsättning, under förutsättning att minst sex månader har förflutit sedan en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju senast ordnades,

7) vägrar delta i eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas någon av följande serviceformer:

a) jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

9) vägrar delta i annan än sådan i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan överenskommen av arbetskraftsmyndigheten eller serviceproducenten ordnad i 7 punkten avsedd service som stöder jobsökningen eller sysselsättningen eller genom sitt eget förfarande är orsak till att för honom eller henne inte kan ordnas sådan service,

12) underlåter att iaktta vad som i en sektorsövergripande sysselsättningsplan har överenskommit om förbättrande av de allmänna förutsättningarna för jobsökning och sysselsättning, om han eller hon inte har ålagts jobsökningsskyldighet enligt 48 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Ett sådant förfarande som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten bedöms i dess helhet under varje granskningsperiod för jobsökningsskyldigheten enligt 5 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

10 §

Upprepade förfaranden i samband med jobsökning och arbetskraftsservice

Rätten till arbetslöshetsförmån återställs också efter ett förfarande som har lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete, om

1) den arbetssökande inom tre månader efter en i 31 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd inledande intervju rättar ett i 9 § 1 mom. 1–12 punkten i denna lag avsett förfarande som lett till föreläggande av skyldighet att vara i arbete; skyldigheten att vara i arbete gäller dock alltid i minst 14 dagar, eller

11 §

Giltig orsak att inte delta i åtgärder som ingår i serviceprocessen för arbetssökande

En arbetssökande har giltig orsak att utebli från en inledande intervju, ett samtal om jobsökning eller ett kompletterande samtal om jobsökning som avses i 31 och 32 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, en inledande kartläggning enligt 9 § i lagen om

främjande av integration eller ett möte där en plan som ersätter sysselsättningsplanen ska utarbetas eller revideras, om

— — — — —
3) den arbetssökande i förväg har underrättat Arbetskraftsmyndigheten om att han eller hon är förhindrad att närvara och Arbetskraftsmyndigheten godkänner den orsak personen har uppgett för att den inledande intervjun, samtalet om jobbsökning, det kompletterande samtalet om jobbsökning eller den inledande kartläggningen ska senareläggas.
— — — — —

12 §

Giltig orsak att inte fullfölja en sysselsättningsplan

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att fullfölja en sysselsättningsplan och en plan som ersätter sysselsättningsplanen till den del

1) den jobbsökningsskyldighet som ingår i planen inte motsvarar det som föreskrivs i 44 och 46–48 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice,

— — — — —
4) den arbetssökande på grund av arbetsoförmåga inte har kunnat fullgöra den jobbsökningsskyldighet som avses i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice i enlighet med planen.

13 §

Giltig orsak att inte söka arbete som erbjuds av Arbetskraftsmyndigheten

En arbetssökande har giltig orsak att låta bli att söka arbete som erbjuds av Arbetskraftsmyndigheten, om

— — — — —
3) den arbetssökande under den i 4 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice avsedda granskningsperioden för jobbsökningsskyldigheten har sökt möjliga jobb på det sätt som förutsätts och meddelat Arbetskraftsmyndigheten att jobbsökningsskyldigheten har fullgjorts innan Arbetskraftsmyndigheten lämnar erbjudandet om arbete eller den arbetssökande på något annat tillförlitligt sätt visar att möjliga jobb har sökts före erbjudandet om arbete,

4) mottagandet av arbete som erbjuds leder till att Arbetskraftsutbildning eller den arbetssökandes i 9 kap. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller i 22–24 § i lagen om främjande av integration avsedda frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån avbryts av orsaker som är oberoende av personen själv.

14 a §

Kostnader för deltagande i service

Vid tillämpningen av 9 och 10 § har en person en giltig orsak att inte fullfölja sysselsättningsplanen eller en plan som ersätter den också till den del det i planen har avtalats om deltagande i annan service än sysselsättningsfrämjande service, samt en giltig orsak att vägra delta i annan service än sysselsättningsfrämjande service och att avbryta servicen, om han eller hon orsakas oundvikliga kostnader för deltagandet i servicen och inte betalas kostnadsersättning enligt 103 § 3 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller motsvarande ersättning med stöd av någon annan lag.

16 §

Avvikande tillämpning av kapitlet på personer som fyllt 55 år

Det som föreskrivs i 9 § 1 mom. 9 och 10 punkten och i 10 § tillämpas inte på sådan utbildning inom omställningsskyddet som avses i 8 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

Det som föreskrivs i 9 § 1 mom. 6 punkten tillämpas på personer som uppfyller de krav som anges i 69 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice från den dag då sex månader har förflutit sedan anställningsförhållandet upphörde.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

4 a §

Hur lönesubventionerat arbete och sysselsättningsfrämjande service tillgodoräknas i löntagares arbetsvillkor

Vid lönesubventionerat arbete inräknas i arbetsvillkoret 75 procent av de kalenderveckor då löntagaren har varit i arbete enligt 4 §. En eventuell avrundning görs nedåt till närmaste fulla kalendervecka. Om lönesubventionerat arbete har ordnats med stöd av 108 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice, ska dock alla kalenderveckor som uppfyller arbetsvillkoret inräknas i arbetsvillkoret.

I arbetsvillkoret inräknas även sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbetskraftsmyndigheten ordnar med stöd av 108 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller i arbete som inte inräknas i arbetsvillkoret på grund av den begränsning som anges i 4 a § 1 mom., varit sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsmyndigheten. Som godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden betraktas en persons sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödsel, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

11 §

Arbetsvillkoret i vissa situationer

Till den som har fått arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag i enlighet med förordningen om social trygghet eller grundförordningen för den tid under vilken han eller hon har sökt arbete i en annan medlemsstat och som inte återvänt som arbetssökande till Finland inom tre månader från det att han eller hon lämnade landet ska arbetslöshetsdagpenning börja betalas på nytt först när han eller hon i fyra veckor har varit i arbete eller deltagit i arbetskraftsutbildning enligt 7 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller un-

der motsvarande tid på det sätt som avses i 9 kap. i den lagen bedrivit arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

13 §

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten en tid som motsvarar sammanlagt fem fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

8 §

När dagpenningsperioden börjar från början och lönen räknas om

Om den arbetssökandes arbetsvillkor har uppfyllts i arbete där han eller hon sysselsatts på grundval av skyldigheten enligt 108 § 3 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller om arbetsvillkoret har uppfyllts efter det att den arbetssökande har fyllt 58 år, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen om, ifall inte den lön som räknats ut på grundval av de nya inkomstuppgifterna är större än den lön som bestämts tidigare. Om det i arbetsvillkoret för den arbetssökande har räknats in den tid under vilken han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen om.

9 §

Rätt till tilläggsdagar

Löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till en arbetssökande under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om servicen har ordnats med stöd av skyldigheten enligt 108 § 1 eller 2 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten en tid som motsvarar sammanlagt fem hela arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

385/2023

9 kap.

Omställningspenning

1 §

Rätt till omställningspenning

Den som omfattas av omställningsskyddet enligt 69 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice har rätt till omställningspenning.

Arbetskraftsmyndigheten ger ett utlåtande till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten om huruvida personen uppfyller de villkor som avses i 1 mom. och 3 §. På utlåtandet tillämpas vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om arbetskraftspolitiskt utlåtande.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

2 §

Berättigade till arbetslöshetsförmåner

Arbetslöshetsförmånen betalas endast för den tid då personen i fråga är i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd arbetssökande vid arbetskraftsmyndigheten. Om personen är sysselsatt på heltid i över två veckor har han eller hon inte rätt till arbetslöshetsförmån.

6 §

Kostnadsersättning

Bestämmelser om ersättning för resekostnader och andra kostnader för uppehälle till arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service finns i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om en arbetslöshetsförmån ska på det sätt som arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter bestämmer för arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter förete de utredningar som förutsätts enligt myndighetens och centrets utlåtande och som berör honom eller henne personligen.

Om en sådan förändring inträffar i en förmånstagares omständigheter som kan påverka rätten att få en förmån eller minska förmånsbeloppet, ska han eller hon omedelbart under-

rätta den som betalar ut arbetslöshetsförmånen om förändringen. Förmånstagaren ska omedelbart underrätta Arbetskraftsmyndigheten om en förändring i förhållanden som avses i 4 §.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av Arbetskraftsmyndigheten

Arbetskraftsmyndigheten ger ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

1) sådana i 2 kap. angivna allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmåner som enligt 4 a § inte omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenters behörighet att ge utlåtande, när detta behövs,

2) sådana förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och om vilka föreskrivs i 10 kap. 2 § 2 mom. och 3 mom. 1–3 punkten samt 5 § 1 och 3 mom.,

3) huruvida sysselsättningsfrämjande service ingår i den sysselsättningsplan som utarbetats med den arbetssökande eller i en plan som ersätter den planen,

4) bevisligen avbrutna studier enligt 74 § 2 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftservice samt förutsättningar för arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt 76–78 § i den lagen,

5) stöd för studier, invandrarens skyldigheter samt uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration.

Ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten eller Arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat Arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter att han eller hon ansöker om arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning, kan det Arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

Det Arbetskraftspolitiska utlåtandet ska delges den arbetssökande i samband med ett beslut enligt 3 §. Den arbetssökande har rätt att på begäran få uppgift om utlåtandet från Arbetskraftsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Närmare bestämmelser om lämnande av Arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av Arbets- och näringsministeriet.

4 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter

Närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter ger ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses i följande bestämmelser i denna lag:

1) 2 kap. 4 § 2 mom. (arbete som inte utförs i anställningsförhållande),

2) 2 kap. 5 § (sysselsättning som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott), dock inte om tillämpningen av 2 kap. 5 a § eller om förutsättningarna enligt den paragrafen för erhållande av arbetslöshetsförmåner,

3) 2 kap. 6 § (upphörande med arbete i företag),

4) 2 kap. 7 § (företagares familjemedlemmars upphörande med arbete),

5) 2 kap. 8 § (upphörande med företagsverksamhet),

6) 2 kap. 9 § (upphörande med eget arbete),

7) 2 kap. 10 och 11 § (studier och upphörande med heltidsstudier), dock inte om tillämpningen av 2 kap. 10 a § 3 mom. 3 punkten och 10 b § och de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses där,

8) 2 kap. 13 § 1–3 mom. samt 14 och 15 § (förutsättningar som gäller unga personer som saknar utbildning),

9) 2 a kap. (förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda), dock inte om ett i 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. avsett återställande av rätten till förmån.

Vid skötseln av uppgifter enligt denna paragraf får närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter dessutom inom verksamhetsområdena för samtliga arbetskraftsmyndigheter ge arbetskraftspolitiska utlåtanden också om andra än i 1 mom. avsedda förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 7 punkten får varje arbetskraftsmyndighet inom sitt eget verksamhetsområde ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i fråga om följande studier enligt 2 kap.:

1) studier som avses i 10 § 2 mom. 1–6 punkten i det kapitlet,

2) studier som avses i 10 § 2 mom. 7 punkten i det kapitlet och som enligt studieplanen pågår högst tre månader utan avbrott eller i perioder,

3) studier som avses i 10 § 2 mom. 7–10 punkten i det kapitlet och vars omfattning i sin helhet är mindre än den i punkten i fråga avsedda omfattning som visar att studierna är heltidsstudier,

4) i situationer som avses i 10 a § 2 mom. i det kapitlet.

Bestämmelserna i 4 § 2, 3 och 4 mom. om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden ska tillämpas också på arbetskraftspolitiska utlåtanden som ges av närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter.

4 b §

Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

4 c §

Avvikande tillämpning av kapitlet på landskapet Åland

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 § 1 mom. om arbetskraftsmyndighetens uppgifter ger närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter arbetskraftspolitiska utlåtanden om en persons rätt till inkomstrelaterad dagpenning i fråga om villkoren enligt 4 § 1 mom. i landskapet Åland.

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 b § om arbetskraftsmyndighetens uppgifter lämnar närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter underrättelse enligt 4 b § om arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning i landskapet Åland.

4 d §

Tillsyn

På tillsynen över de uppgifter som i denna lag föreskrivs för arbetskraftsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter tillämpas 25 och 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

12 kap.

Sökande av ändring

1 §

Rätt att söka ändring

Ändring i Arbetskraftsmyndighetens eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenters bindande utlåtanden får inte sökas särskilt genom besvär.

9 §

Fördelning av rättegångskostnader

Besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan ålägga Arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande som avses i 1 kap. 4 § 3 mom. Arbetskraftsmyndigheten eller närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, Arbetskraftsmyndigheten, närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter, arbetslöshetskassorna och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

3) av arbetsgivare, uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbete, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice och andra läroanstalter,

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag eller andra lagar få

1) Arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 1 kap. 4 § 3 mom. av Arbetskraftsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter; straffanstalten ska lämna uppgifterna omedelbart när en person tas in till anstalten,

3) uppgifter om grunden för uppehållstillstånd och den första anteckningen om hemkommun i fråga om mottagare av Arbetsmarknadsstöd av Arbetskraftsmyndigheter; Arbets-

kraftsmyndigheten ska lämna uppgifterna till Folkpensionsanstalten utan dröjsmål om det är fråga om en person som avses i andra meningen i 14 kap. 3 a § 4 mom.

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av arbetslöshetskassan avgiftsfritt få den information som är nödvändig för skötseln av den uppgift som avses i 6 § 2 mom. och 14 kap. 3 d §.

3 §

Utlämnande av uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna rätt att lämna ut uppgifter som de erhållit i samband med sina uppdrag till Arbetskraftsmyndigheten och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter när det är fråga om omständigheter som påverkar de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner.

6 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd, grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning till vilken arbetsmarknadsstöd, grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning betalas av kommunens medel med stöd av 14 kap. 3 a och 3 b § i denna lag, 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner eller 25 § i lagen om arbetslöshetskassor, samt uppgifter om beloppet av utbetald arbetslöshetsförmån under den föregående månaden. Folkpensionsanstalten har också rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av arbetsmarknadsstöd, grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning till vilken på grundval av arbetslöshet har betalats arbetslöshetsförmån för sammanlagt 60 dagar.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

3 §

Finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenningen och av grunddagpenningen

Bestämmelser om finansieringen av löntagares inkomstrelaterade dagpenning finns i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och bestämmelser om finansieringen av företagares inkomstrelaterade dagpenning i lagen om arbetslöshetskassor.

Grunddagpenningen och den därtill hörande barnförhöjningen samt förhöjningsdelen finansieras med intäkterna av arbetslöshetsförsäkringspremien och med statens finansieringsandel och finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av grunddagpenning enligt vad som föreskrivs i 3 b § i denna lag samt i 8 och 23 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Kostnaderna enligt artiklarna 69 och 70 i förordningen om social trygghet finansieras med statsmedel. De ersättningar som Folkpensionsanstalten betalar till bosättningsstaten i enlighet med artikel 65.6 och 65.7 i grundförordningen finansieras med statsmedel.

3 a §

Finansieringen av arbetsmarknadsstödet

Arbetsmarknadsstödet finansieras med statsmedel för en tid på sammanlagt 100 dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas. Efter detta finansieras med statsmedel skillnaden mellan arbetsmarknadsstödet och den i 2 mom. avsedda finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av arbetsmarknadsstöd.

Efter den period som anges i 1 mom. finansierar hemkommunen för mottagaren av arbetsmarknadsstöd en andel av arbetsmarknadsstödet som är

- 1) 10 procent till dess att personen har betalats arbetslöshetsförmån för sammanlagt 200 dagar,
- 2) 20 procent för tiden efter den som avses i 1 punkten till dess att personen har betalats arbetslöshetsförmån för sammanlagt 300 dagar,
- 3) 30 procent för tiden efter den som avses i 2 punkten till dess att personen har betalats arbetslöshetsförmån för sammanlagt 400 dagar,
- 4) 40 procent för tiden efter den som avses i 3 punkten till dess att personen har betalats arbetslöshetsförmån för sammanlagt 700 dagar, och
- 5) 50 procent för tiden efter den som avses i 4 punkten.

Vid beräkningen av antalet dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas beaktas de dagar för vilka stödmottagaren har fått arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning före arbetsmarknadsstödet.

Den barnförhöjning och den förhöjningsdel som hänför sig till arbetsmarknadsstödet finansieras med statsmedel. Det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna

- 1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 2 § 2 eller 3 mom. i den lagen,
- 2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

3 b §

Finansieringsandelen för hemkommunen för mottagare av grunddagpenning

Grunddagpenningen finansieras med intäkterna av arbetslöshetsförsäkringspremien och med statsmedel till dess att personen har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 100 dagar.

Efter den period som anges i 1 mom. finansierar hemkommunen för mottagaren av grunddagpenning en andel av grunddagpenningen som är

- 1) 10 procent till dess att personen har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 200 dagar,
- 2) 20 procent för tiden efter den som avses i 1 punkten till dess att personen har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 300 dagar,
- 3) 30 procent för tiden efter den som avses i 2 punkten till dess att personen har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 400 dagar,
- 4) 40 procent för tiden efter den som avses i 3 punkten.

Den barnförhöjning och den förhöjningsdel som hänför sig till grunddagpenningen finansieras med intäkterna av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremier och med statsmedel.

De 100 betalningsdagarna för arbetslöshetsdagpenningen börjar räknas från början efter det att personen efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret har blivit berättigad till en ny maximitid enligt 6 kap. 7 §.

3 c §

Förskott som ska betalas för täckande av förmånerna

Staten betalar Folkpensionsanstalten månatligen förskott för grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet så att förskottets belopp motsvarar det belopp som det beräknas att staten ska svara för följande månad. Staten betalar dessutom för att trygga finansieringen av förmånerna i förskott 12 procent av den uppskattade årliga kostnaden för grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet för att täcka det finansieringsbehov som följer av en fördröjning av kommunernas betalningsdel och som motsvarar differensen mellan inkomsterna och utgifterna (*minimibelopp för finansieringen grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet*).

3 d §

Uppbörd av kommunernas finansieringsandel

Folkpensionsanstalten uppbär hos kommunerna månatligen i efterskott deras finansieringsandel av arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen och den inkomstrelaterade dagpenningen. Folkpensionsanstalten använder kommunernas finansieringsandel av arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen som en del av det arbetsmarknadsstöd och den grunddagpenning den betalar ut, och redovisar finansieringsandelen av den inkomstrelaterade dagpenningen vidare till Sysselsättningsfonden för att användas som en del av finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Om en kommun inte har betalat sin finansieringsandel senast på den förfallodag som anges genom förordning, tas för dröjsmålstiden ut en dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Som hemkommun betraktas den kommun som i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myn-digheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009) är antecknad

- 1) som hemkommun för en mottagare av arbetsmarknadsstöd på den utbetalningsdag för arbetsmarknadsstödet som anges i 3 a § 1 och 2 mom.,
- 2) som hemkommun för en mottagare av grunddagpenning på den utbetalningsdag för arbetslöshetsdagpenningen som anges i 3 b § 1 och 2 mom., och
- 3) som hemkommun för en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning på den utbetalningsdag för den inkomstrelaterade dagpenningen som anges i 4 § 2 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner eller 25 § 1 mom. i lagen om arbetslöshetskassor.

3 e §

Vissa bestämmelser om finansieringen

Det rörlighetsunderstöd och de därtill hörande förhöjningsdelar som avses i 8 kap. i denna lag samt de kostnadsersättningar som avses i 10 kap. 6 § i denna lag och i 103 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice finansieras med statsmedel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förfarandet för förskott och slutlig finansiering till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna, om uppbörden av

kommunens i 3 a och 3 b § avsedda finansieringsandel till Folkpensionsanstalten, om det i 3 c § avsedda minimibeloppet för finansieringen av grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet och om det i 3 d § avsedda redovisandet av den inkomstrelaterade dagpenningens finansieringsandel till Sysselsättningsfonden.

De förvaltningskostnader som Folkpensionsanstalten förorsakas av verksamhet enligt denna lag hänförs till anstaltens förvaltningskostnader.

Staten ska till Folkpensionsanstalten för trygghandlet av finansieringen av arbetslöshetsförmåner betala ett så stort belopp att Folkpensionsanstaltens likviditet för betalning av grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*). Likviditetsbeloppet ska återbetalas till staten när det inte längre behövs för att trygga likviditeten för grunddagpenningen eller arbetsmarknadsstödet.

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj lämna social- och hälsovårdsministeriet en beräkning av de arbetslöshetsförmåner som staten ska svara för det följande året. En beräkning av kommunernas finansieringsandel och av minimibeloppet för finansieringen av grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet ska lämnas i samband med denna beräkning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2025.

De bestämmelser om arbets- och näringsbyråer, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter och arbets- och näringsmyndigheter som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas på arbetskraftsmyndigheter och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter i ärenden som gäller sådant arbete, en sådan sysselsättningsplan eller sådan service till stöd för sysselsättning som myndigheten i fråga tillhandahållit en person.

Bestämmelserna om sysselsättningsfrämjande service i denna lag ska också tillämpas på sysselsättningsfrämjande service som avses i den lag som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Arbetskraftsmyndigheten sköter de ärenden som gäller i 11 § 4 mom. avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden och som är anhängiga vid arbets- och näringsbyråerna och vid arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter vid ikraftträdandet av denna lag samt de åtgärder som följer av ändringssökande.

Med avvikelse från 4 mom. sköter närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter de ärenden som gäller i 11 kap. 4 § avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden och är anhängiga vid arbets- och näringsbyråerna vid ikraftträdandet av denna lag samt de åtgärder som följer av ändringssökande, till den del de omfattas av en arbets- och näringsbyrås behörighet enligt förordning utfärdad med stöd av 15 § 2 mom. i den lag om närings-, trafik- och miljöcentralerna som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscenter svarar för de rättegångskostnader som avses i 12 kap. 9 § i sådana situationer där skyldigheten att betala i huvudsak eller delvis grundar sig på ett arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbets- och näringsbyrån eller arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter.

Till de dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas och vilka inverkar på det i denna lag avsedda finansieringsansvar som staten och hemkommunen för mottagaren av arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning har räknas också de dagar för vilka stödmottagaren har fått arbetslöshetsförmån före ikraftträdandet av denna lag, dock inte tiden före den 1 januari 2015.

Bestämmelserna i 14 kap. 3 a och 3 b § i denna lag tillämpas på de dagar för vilka arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning betalas och för vilka Folkpensionsanstalten efter ikraftträdandet av denna lag har betalat arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning till stödmottagaren.

385/2023

Helsingfors den 23 mars 2023

Republikens President

Förnamn Efternamn

Arbetsminister Tuula Haatainen